Dosarul nr. 2ac-658/23
(2-23032346-02-2ac-20112023)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Svetlana Cușnir

D E C I Z I E

06 februarie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

În componenţa:
Preşedintele completului, judecător Nelea Budăi
Judecătorii: Marina Anton și Ion Țurcan

examinând, în procedură scrisă, cererea de apel depusă de SC „Beali" SRL împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 27 iulie 2023, emisă în cauza civilă la cererea cu valoare redusă depusă de SC „Beali" SRL către SC „Megauto Grup" SRL cu privire la încasarea penalității şi a cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

La 01.03.2023, SC „Beali" SRL a depus cerere de chemare în judecată către SC „Megauto Grup" SRL cu privire la încasarea penalității şi a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a menționat că, la 21.03.2022, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare, prin care reclamantul s-a obligat să predea în proprietatea pârâtului autoutilitara de model *****, anul producerii *****, cu numărul unic de serie *****, cu ***** iar pârâtul s-a obligat să achite prețul de *****euro, din care 3000 euro în avans, iar restul prețului urma să fie achitat în rate, a câte 450 euro, cu termenul scadenței - 21.04.2022, 21.05.2022, 21.06.2022 și 21.07.2022.

Indică că clauza din pct. 2.2. din contract aferent termenului de achitare a ratei s-a indicat greșit anul „2021", prin urmare, urmează să fie citit „2022", prin prisma normelor care reglementează interpretarea contractului prevăzut la art. 1100 - 1107 din Codul civil.

Conform pct. 3.2. din contract, părțile au convenit ca cumpărătorul să achite vânzătorului pentru întârzierea plății o penalitate în mărime de 500 lei pentru fiecare zece zile calendaristice, respectiv, câte 50 lei per zi.

La 21.03.2022, părțile au semnat Actul de predare-primire a autoutilitarei de model *****, anul producerii *****, cu numărul unic de serie - *****, cu n/î *****nclusiv și factura fiscală nr. *****, fiind consemnată și valoarea în lei a prețului contractului în cuantum de 97 571,52 lei.

Reclamanta a indicat că, partea-pârâtă, la 22.03.2022, a achitat pe contul bancar al reclamantului suma de 44 000 lei, care constituie, conform cursului oficial de schimb la 22.03.2022 stabilit de BNM (1 euro = 20,34 lei) echivalentul a 2163,22 euro. Ulterior, la 23.03.2022, pârâtul a achitat pe contul bancar al reclamantului suma de 12000 lei, care constituie, conform cursului oficial de schimb la 23.03.2022 stabilit de BNM (1 euro = 20,2812 lei) echivalentul a 591,68 euro.

Reclamanta a specificat că, obligațiile asumate de părți sunt cu executare imediată, prin urmare, pârâtul, în condițiile art. 861 din Codul civil, urma să achite avansul de 3000 euro la data semnării contractului, potrivit prevederilor art. 862 alin.(1), (3) lit. a) din Codul civil, pârâtul nu a achitat valoarea avansului nici în termen de 60 zile din data emiterii facturii fiscale, respectiv, acesta, în mod necorespunzător și-a executat obligația de a achita prețul, din care prima parte sub formă de avans în cuantum de 3000 euro și ratele ulterioare, or, din extrasele de pe contul bancar al reclamantului, rezultă că pârâtul a efectuat, pe lângă plățile din 22.03.2022 și 23.03.2022, următoarea achitare la 21.07.2022 în cuantum de 10000 lei, achitând astfel, integral avansul și o parte din prima rată, care urma să o efectueze până la 21.04.2022 și ulterior, a mai achitat suma de 10000 lei la 21.07.2022, 10000 lei la 22.09.20222, 10000 lei la 04.10.2022 și suma de 11571 lei la 19.10.2022.

Reclamanta a precizat că, pârâtul a admis nejustificat să achite prețul contractului cu întârziere atât în partea avansului, cât și a ratelor ulterioare.

Clauza penală, înserată de părți în pct. 3.2. din contract fiind una punitivă, va putea fi cerută și încasată în toate situațiile de neexecutare, în acest sens, reclamantul va calcula penalitatea începând cu data de 22.04.2022 și până la data de executării obligației, 19.10.2022, respectiv pentru 181 zile (181 zile x 50 lei per zi = 9050 lei).

Reclamantul a mai indicat că, a expediat în adresa pârâtului pretenția nr. 17 din 01.07.2022, recepționată la 06.07.2022, pretenția nr. 23 din 07.09.2022, recepționată la 11.09.2022 și pretenția nr. 52 din 01.12.2022 recepționată la 05.12.2022, în care s-au consemnat existența debitului nestins, obiecțiile la executare, inclusiv și cerința de plată a penalității, însă, deși pârâtul, necorespunzător și-a executat obligația, până în prezent nu a răspuns la solicitarea legitimă a pârâtului de a fi despăgubit pentru întârzierea de plată.

Astfel, societatea reclamantă SC „Beali” SRL a solicitat: - să fie încasat de la SRL „Megauto Grup”, în beneficiul SRL „Beali” a penalității în mărime de 9 050 (nouă mii cincizeci) lei și a cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat în cuantum de 271 (două sute șaptezeci și unu) lei, 50 bani, de asistență juridică în mărime de 1500 (una mie cinci sute) lei și cheltuielile pentru obținerea extraselor din registrului de stat al persoanelor juridice în mărime de 440 (patru sute patruzeci) lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 27 iulie 2023, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de SC „Beali” SRL către SC „Megauto Grup” SRL cu privire la încasarea penalității şi a cheltuielilor de judecată.

La 22 august 2023, SC „Beali” SRL a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 27 iulie 2023, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral. Totodată, a solicitat încasarea de la SRL „Megauto Grup” în beneficiul SRL „Beali” cheltuielile legate de punerea pe rol a cererii de apel, sub formă de taxă de stat în sumă de 203,62 lei şi de asistenţă juridică în mărime de 1000 (una mie) lei.

În motivarea apelului, apelanta a reiterat circumstanțele de fapt expuse în cererea de chemare în judecată. Totodată, a invocat că se atestă fără loc de dubii, că pârâtul/intimat a admis nejustificat să achite preţul contractului cu întârziere atât în partea avansului, cât şi ratele ulterioare. Clauza penală, înserată de părţi în pct. 3.2. din Contract fiind una punitivă, va putea fi cerută şi încasată în toate situaţiile de neexecutare, în acest sens, reclamantul/apelant a calculat şi pretins penalitatea începând cu 22.04.2022 şi până la data de executării obligaţiei, 19.10.2022, respectiv pentru 181 zile, după următoarea formulă 181 zile x 50 lei/ per zi = 9050 lei.

Instanţa de fond examinând cauza civilă în valoare redusă, constată în actul judecătoresc de dispoziţie că intimatei i-a fost comunicată cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, pe care le-a recepţionat (f.d.55), iar în termenul stabilit de instanţă nu a depus referinţa şi probele necesare care ar confirma obiecţiile. Prin urmare, în temeiul art. 123 alin. (6) din Codul de procedură civilă, faptele invocate de una din părţi nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat. Astfel, intimata, nu a manifestat disponibilitatea de a prezenta obiecţii în privinţa faptelor expuse în acţiunea civilă, inclusiv şi că a admis executarea cu întârziere a obligaţiei de plată a preţului stabilit de părţi în contractul de vânzare-cumpărare din 21.03.2022.

Din motivarea actului judecătoresc contestat, rezultă că instanţa de fond, pentru a respinge acţiunea a reţinut drept aplicabile prevederile art. 949 alin. (3) şi 965 Cod Civil, considerând că la data formulării acţiunii civile debitul de bază era stins prin executare, iar la data când apelanta a primit executarea cu întârziere nu şi-a rezervat dreptul de a cere şi primi penalitate.

Cu referire la art. 387 lit. a) şi c) din Codul de procedură civilă, consideră că instanţa nu a aplicat Legea care trebuia să fie aplicată şi eronat a interpretat Legea. Or, conform art. 965 alin. (l), (2) din Codul civil, prin stingerea obligaţiilor, încetează raporturile juridice dintre părţi în partea ce se referă la obligaţia stinsă. Dacă obligaţia este stinsă, debitorul nu este obligat să plătească dobînda şi penalităţile ori să repare prejudiciul. Astfel, la stingerea obligaţiei prin executare, efectele generale prevăzute de art. 965 alin. (l), (2) din Codul civil, urmează să fie aplicate prin prisma art. 966 alin. (1) Cod civil, care expres prevede executarea stinge obligaţia numai în cazul în care este efectuată în modul corespunzător.

Mai mult ca atât, în ordinea art. 858 alin. (2) din Codul civil, obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul și în momentul stabilit.

Respectiv, dacă debitorul nu a executat obligaţia la termenul prevăzut de contract, executarea se va considera necorespunzătoare, prin urmare, în speţă este inadmisibil de a considera drept aplicabile prevederile art. 965 Cod civil, fără a lua drept reper norma de la art. 966 alin. (l) Cod civil. Concomitent, instanţa de fond nu a aplicat prevederile art. 934 alin. (l) din Cod civil, care stabileşte că creditorul are dreptul la despăgubiri pentru întregul prejudiciu cauzat prin neexecuturea obligaţiei, cu excepţia cazului în care debitorul demonstrează că neexecutarea este justificată.

Astfel, legiuitorul a stabilit o singură excepţie de la regula consemnată în art. 934 alin. (l) Cod civil, respectiv, doar atunci când debitorul demonstrează că neexecutarea este justificată, dar, instanţa de apel poate să constate că intimata nu a prezenta instanţei nicio probă în acest sens.

În temeiul art. 936 alin. (l) din Codul civil, despăgubirile pentru prejudiciul patrimonial cauzat prin neexecutarea obligaţiei reprezintă suma de bani care va pune creditorul, pe cît este posibil, în situaţia în care s-ar fi aflat dacă obligaţia s-ar fi executat în mod corespunzător. Or, prin efectul art. 947 alin. (l) din Codul civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).

Prin urmare, instanţa de fond, nu a reţinut în nici un fel, că din materialele dosarului rezultă cu certitudine că până la depunerea acţiuni civile în instanţa de judecată, reclamantul/apelant a expediat în adresa pârâtului pretenţia nr. 17 din 01.07.2022, recepţionată la 06.07.2022, pretenţia nr. 23 din 07.09.2022, recepţionată la 11.09.2022 şi pretenţia nr. 52 din 01.12.2022 recepţionată la 05.12.2022, în care s-au consemnat existenţa debitului nestins, obiecţiile la executare, inclusiv şi cerinţa de plată a penalităţii.

La 20 noiembrie 2023, conform fișei de repartizare, cauza a fost distribuită pentru examinare în ordine de apel judecătorului raportor Budăi Nelea (f.d. 66).

Colegiul civil notează că acțiunea înaintată de SC „Beali" SRL către SC „Megauto Grup" SRL cu privire la încasarea penalității şi a cheltuielilor de judecată, a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXI[1] al Codului de procedură civilă (art. 276[2]-276[4]).

În conformitate cu prevederile art. 276[2] din Codul de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depăşeşte 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobânzile, penalităţile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

În conformitate cu prevederile art. 276[3] alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică.

În conformitate cu prevederile art. 276[4] din Codul de procedură civilă, instanţa soluţionează cauza şi adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referinţă, soluţionarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanţei judecătoreşti şi se comunică participanţilor la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condiţiile prezentului cod. Deciziile instanţei de apel nu se supun recursului, fiind definitive şi irevocabile de la pronunțare. Instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art.276[3] fiind aplicabile corespunzător.

Colegiul civil reține că în adresa părților a fost expediată înștiințarea instanței de apel cu privire la examinarea cauzei civile date în ordine de apel, în lipsa părților, care a fost recepționată de părți, ceea ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei și extrasul de pe email.

Studiind materialele cauzei şi argumentele cererii de apel, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră apelul pasibil respingerii, cu menținerea hotărârii instanței de fond, reieşind din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ consideră apelul declarat de SC „Beali” SRL împotriva hotărârii primei instanțe depus în termen, or, hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost pronunțată la 27 iulie 2023, iar apelul împotriva acesteia a fost depus la 22 august 2023.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul normelor de drept citate, Colegiul civil reține că sarcina instanței de apel derivă din dispozițiile art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură

civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În temeiul art. 240 alin. (1) al Codului de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

Potrivit art. 9 alin. (2) lit. a) din Codul civil, drepturile și obligațiile civile apar din contracte și din alte acte juridice.

Articolul 10 alin. (1) din Codul civil, expres menționează că persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu lege, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri.

Potrivit art. 308 din Codul civil, actul juridic civil este manifestarea de către persoane fizice şi juridice a voinței îndreptate spre naşterea, modificarea sau stingerea drepturilor şi obligațiilor civile.

În corespundere cu art. 309 alin. (3) din Codul civil, actul juridic bilateral este manifestarea de voință concordantă a două părți.

Art. 312 alin. (1) din Codul civil, prevede că, consimțământ este manifestarea, exteriorizată, de voință a persoanei de a încheia un act juridic.

În concordanță cu dispoziția art. 315 alin. (1) din Codul civil, obiect al actului juridic este obligația persoanei care a încheiat actul juridic.

Conform prevederilor art. 774 alin. (1) din Codul civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute.

Art. 776 din Codul civil, stipulează că obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Prin prisma prevederilor art. 858 alin. (1) din Codul civil, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii.

În conformitate cu art. 1108 alin. (1) din Codul civil, prin contractul de vînzare-cumpărare, o parte (vînzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părţi (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul şi să plătească preţul convenit.

Din materialele cauzei s-a stabilit că la 21 martie 2022, între SC „Beali” SRL în calitate de vânzător și SC „Megauto Grup” SRL în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare a automobilului (f.d. 50).

Potrivit pct. 1.1. al contractului, vânzătorul se obligă să transmită în proprietate cumpărătorului, iar cumpărătorul se obligă să accepte și să plătească autovehiculul.

Pct. 2.1 al contractului, stabilește că costul vehiculului este de *****de euro, în lei la cursul BNM.

Potrivit pct. 2.2. al contractului, cumpărătorul se obligă să efectueze o plată în avans în valoare de trei mii euro la cursul BNM din suma indicată la pct.2.1. din costul vehiculului prin virarea banilor în contul curent al vânzătorului, iar suma restantă s-o achite în următorii termeni: în sumă de 450 euro în lei la cursul de schimb al BNM din ziua plății până la 21 aprilie 2021; în sumă de 450 euro în lei la cursul de schimb al BNM din ziua plății până la 21 mai 2021; în sumă de 450 euro în lei la cursul de schimb al BNM din ziua plății până la 21 iunie 2021; în sumă de 450 euro în lei la cursul de schimb al BNM din ziua plății până la 21 iulie 2021.

Potrivit înscrisului anexat la cererea de chemare în judecată, SC „Megauto Grup” SRL în contul stingerii datoriei a achitat la contul bancar al SC „Beali” SRL, la 22 martie 2022 sumele de 44000 lei și de 12000 lei, la 21 iulie 2022 suma de 10000 lei, la 22 septembrie 2022 suma de 10000 lei, iar la 19 octombrie 2022 suma de 11571,52 lei (f.d. 19-22).

La 07 septembrie 2022, SC „Beali” SRL a expediat în adresa pârâtei SC „Megauto Grup” SRL somația nr. 23, prin care a solicitat achitarea penalității de întârziere la plată în termen de 5 zile din momentul recepționării prezentei somații, care a fost recepționată, la 12.09.2022 (f.d. 44, 15).

La 01 martie 2023, SC „Beali” SRL a depus cerere de chemare în judecată către SC „Megauto Grup” SRL cu privire la încasarea penalității şi a cheltuielilor de judecată, invocând că achitările prevăzute de contractul enunțat au fost efectuate de către partea-pârâtă cu întârziere, fiind încălcate termenele prevăzute de contract. Astfel, întrucât partea-reclamantă consideră că partea-pârâtă a admis întîrzieri la achitarea prețul contractului, atât în partea avansului, cât și la ratele ulterioare, în așa fel, înregistrând penalități, a solicitat încasarea penalității în mărime de 9050 lei.

Prima instanță, fiind investită cu judecare cauzei în fond, prin hotărârea din 27 iulie 2023, a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de SC „Beali” SRL către SC „Megauto Grup” SRL cu privire la încasarea penalității şi a cheltuielilor de judecată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 22 august 2023, SC „Beali” SRL a contestat-o cu apel, invocând argumentele expuse *supra*.

Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii instanţei ierarhic inferioare în raport cu criticele formulate în cererea de apel şi materialul probator, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chișinău conchide că

soluţia instanţei de fond este una corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator şi interpretarea justă a normelor de drept material.

Conform art. 947 alin. (1)-(4) din Codul civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobânzi de întârziere. Părţile pot conveni asupra unei penalităţi mai mari decât prejudiciul.

Colegiul reține că clauza penală reprezintă o stipulaţie (prevedere contractuală), prin care părţile stabilesc de comun acord, anticipat şi prin apreciere cuantumul despăgubirilor ce vor fi datorate de partea în culpă, în cazul neîndeplinirii ori îndeplinirii necorespunzătoare a obligaţiilor asumate. Astfel, fiind o formă a răspunderii civile contractuale, aplicarea penalităţii trebuie să întrunească aceleaşi condiţii generale prevăzute de lege pentru angajarea răspunderii contractuale.

În corespundere cu prevederile art. 948 din Codul civil, clauza penală este întocmită în formă autentică dacă legea cere forma autentică pentru actul juridic căruia i se aplică clauza. În celelalte cazuri, clauza penală este întocmită în scris, sub sancţiunea nulităţii absolute.

Conform art. 949 alin. (3) din Codul civil, în cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalității numai dacă şi-a rezervat expres acest drept la primirea executării.

Potrivit art. 965 din Codul civil, prin stingerea obligaţiilor, încetează raporturile juridice dintre părţi în partea ce se referă la obligaţia stinsă. Dacă obligaţia este stinsă, debitorul nu este obligat să plătească dobânda şi penalităţile ori să repare prejudiciul.

Potrivit pct. 3.2. din contractul de vânzare–cumpărare, încheiat între părțile litigiului, pentru întârziere la plată, cumpărătorul este obligat să plătească vânzătorului o penalitate în valoare de 500 lei pentru fiecare zece zile calendaristice de întârziere la plată.

Luînd în considerare prevederile menționate *supra*, Colegiul civil consideră ca fiind întemeiate constatările instanței de fond, cu privire la faptul că vânzătorul SC „Beali” SRL nu mai are dreptul să prezinte cumpărătorului oarecare creanțe, bazându-se pe această obligație, or, părțile nu mai poartă răspundere conform acesteia. Prin urmare, atât la momentul somării, cât și la momentul depunerii acțiunii, raportul obligațional, rezultat din contractul de vânzare-cumpărare din 21 martie 2022, era încetat, iar prin efectul art. 965 din Codul civil, cumpărătorul SC „Megauto Grup” SRL este eliberat de plata eventualilor penalități. Or, din conținutul cererii de chemare în judecată prin care se solicită încasarea penalității rezultă că, deși cu întârziere, pârâta SC „Megauto Grup” SRL și-a executat obligațiile de achitare a vehiculului.

Prin urmare, la caz s-a constatat cu certitudine că, dacă creditorul a primit executarea obligației cu întârziere, va fi în drept să ceară plata penalității numai dacă și-a rezervat expres acest drept la primirea executării, după cum prevede art. 946 alin. (3) din Codul civil. Iar, deoarece vânzătorul SC „Beali" SRL, care a primit executarea obligației, fapt confirmat prin cererea de chemare în judecată și înscrisurile prezentate, nu și-a rezervat sub nicio formă dreptul respectiv, nu mai poate cere plata penalității stabilite pentru cazurile de neexecutare *stricto senso* a obligației, deoarece acestea întemeindu-se pe una și aceiași cauză, reprezintă de fapt echivalentul executării reale a contractului.

Astfel, Colegiul civil apreciază critic afirmațiile apelantei cu privire la faptul că dacă debitorul nu a executat obligaţia la termenul prevăzut de contract, executarea se va considera necorespunzătoare, prin urmare, în speţă este inadmisibil de a considera drept aplicabile prevederile art. 965 din Codul civil, fără a lua drept reper norma de la art. 966 alin. (l) Cod civil.

Or, Colegiul civil ține să explice că dacă, fără a se ajunge în judecată, creditorul a primit executarea cu întîrziere a obligaţiei, el va fi în drept să ceară plata penalităţii numai dacă şi-a rezervat expres acest drept la primirea executării. Dacă debitorul achită datoria pentru marfa procurată, serviciul prestat după adresarea creditorului în instanţa de judecată şi pînă la pronunţarea hotărîrii, acest fapt nu-l scuteşte de obligaţia de a achita penalitatea prevăzută în contract.

Potrivit art. 82 al Codului de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) al Codului de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Cu referire la cheltuielile de judecată, Colegiul civil constată că concluzia instanței de fond și la acest capitol este una corectă.

Totodată, deoarece Colegiul civil a conchis asupra netemeiniciei cererii de apel înaintate, SC „Beali" SRL, nu este îndreptățit să solicite compensarea cheltuielilor de judecată în ordine de apel.

În această ordine de idei, în viziunea Colegiului civil, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelantă, citate *supra,* sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speţei.

În așa împrejurări, Colegiul civil reiterează că, concluziile primei instanţe sunt întemeiate şi legale, în concordanță cu prevederile art. 239 CPC, hotărârea urmează a fi menținută cu respingerea cererii de apel, ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 276^3, 385 lit. a), art. 389 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ,

d e c i d e :

Respinge cererea de apel declarată de SC „Beali" SRL.

Menține fără modificări hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 27 iulie 2023, emisă în cauza civilă la cererea cu valoare redusă depusă de SC „Beali" SRL către SC „Megauto Grup" SRL cu privire la încasarea penalității şi a cheltuielilor de judecată.

Decizia nu se supune recursului, fiind definitivă şi irevocabilă de la emitere.

Preşedintele ședinței,
Judecătorul: Nelea Budăi

Judecătorii: Marina Anton

Ion Țurcan